

EXPOZIȚIA „ARTA MEDALIILOR ÎN FINLANDA“ LA BUCUREȘTI

de CONSTANȚA ȘTIRBU

În luna iulie a anului 1968 a fost inaugurată la Muzeul de istorie a municipiului București, în sediul Expoziției Numismatice, prima expoziție de medalii prezentate de o altă țară. Expoziția „Arta Medaliiilor în Finlanda“ — organizată cu concursul Asociației de prietenie Finlanda-România a avut menirea să înfățișeze publicului românesc o parte din creația poporului finlandez, „Istoria sa scrisă pe metal“.

Finlanda, țară cu tradiție mică în domeniul medaliiilor, preocupare aproape inexistentă acum 100 de ani, datorită sentimentului național de renaștere prin care a trecut, al sentimentului de mândrie națională ca stat tînăr care se dezvoltă cu caracter autonom, exteriorizează acest sentiment și în artă. Arta medaliiilor în Finlanda cunoaște la primele sale începuturi influența europeană. Lipsindu-le tradiția și experiența, artiștii finlandezi întreprind călătorii în țările de veche cultură europeană, fapt care explică caracterul eclectic, de împrumut, maniera de lucru neoclasică, impresionistă și expresionistă.

La sfîrșitul sec. XIX și chiar începutul sec. XX nu se poate vorbi de un stil național artistic al medaliiilor. Abia după cel de al doilea război mondial cînd arta medaliei ia amploare, caracterul realist, imaginația creatoare a artiștilor se manifestă în toate detaliile artistice ale medaliei, și cu Walther Runeberg 1838—1920 se poate vorbi de primul reprezentant modern în această artă. Cu toate că la baza formației sale artistice stă curentul de reprezentare neoclasică, totuși medaliiile acestui artist au un caracter realist bazat pe sentimentul național, romantic de afirmare națională a Finlandei. Acest artist a fost prezent în expoziție prin medalia închinată poetului național Johan W. Runneberg executată în anul 1927 în manieră neo clasică.

Realismul în arta medaliiilor apare mai accentuat cu John Munsterhjelm (1879—1925) continuator direct al lui Runneberg, ambii cunoscuți ca reprezentanți de seamă și ai realismului în sculptură. Prezent

în expoziție cu cinci medalii, confirmă reputația de medalist realist de care s-a bucurat.

Emil Wikström (1864—1942) considerat adevărat artist național, realizează medalii cu pronunțat caracter naturalist realist. Dintre cele 12 exponate prezentate se remarcă medalia lui J. V. Snellman, cunoscut filozof și om de stat finlandez din sec. al XIX-lea. Deși este greu de redat un portret în trei sferturi pe o suprafață mică, trăsăturile sînt clare, figura lui J. V. Snellman apare expresivă și impunătoare. Remarcabilă din punct de vedere artistic este și medalia închinată lui Elias Lönnrot, mare folclorist, creatorul epopeii finlandeze Kalevala.

Cunoscutul sculptor Wäinö Aaltonen (1894—1966) de renume internațional în practica medaliilor, a realizat lucrări de o rară frumusețe și interpretare plastică a suprafeței medaliei. Din cele 14 medalii expuse, cele ale lui Alexis Kivi poet și prozator clasic al literaturii finlandeze, Victor Hugo și V. A. Koskenniemi scriitor, membru al Academiei finlandeze au stîrnit un interes deosebit nu numai prin interpretarea formelor ci și prin calitatea artistică a modelajului.

Medalia închinată lui Kivi Alexis a atras atenția prin simplitatea execuției, dîndu-i un stil aparte prin acuratețea detaliilor accentul căzînd pe rezolvarea efigiei ca punct central al compoziției. Rezolvată într-o manieră foarte viguroasă, cu pronunțat caracter sculptural, relevă cu multă simplitate trăsăturile scriitorului.

Gerda Qvist (1883—1957) artistă numai de medalii, cu o bogată fantezie creiază piese de o eleganță și un stil artistic desăvîrșit cu pronunțat caracter renescentist. Prezentă în expoziție cu 21 de medalii, excelează prin căutări și rezolvări diferite în funcție de subiectul ales pentru medalie, păstrînd unitatea imaginii de ansamblu a întregii opere. Reprezentative pentru opera acestei artiste sînt medaliile închinete lui J. J. Karvonen, Jean Sibelius și Nylands Fruktoldlarförening. Medalia lui Karvonen este mai deosebită prin faptul că efigia de pe avers cît și figura alegorică de pe revers sînt încadrate de o legendă cu un text foarte bogat, desfășurată circular cu un simț decorativ remarcabil, păstrînd unitară impresia de ansamblu a medaliei.

Dintre reprezentanții generației mai tinere de creatori finlandezi Essi Renval (1918) a fost prezentă în expoziție cu 18 medalii. Cea dedicată lui J. K. Paasikivi, fost președinte al Republicii Finlanda (1948—1956) și cea a matematicianului Frithiof Nevanlinna au atras atenția prin originalitatea lor.

Din cele peste 250 de medalii expuse de artiștii finlandezi, multe au fost și creații de seamă ale artiștilor mai tineri care au lucrat intens în ultimele decenii, impulsionați în special de Asociația amicilor artei medaliilor din Finlanda, înființată în 1956.

Deschiderea acestei expoziții a prilejuit îmbogățirea colecției numismatice a muzeului cu încă două piese de valoare: 2 medalii dedicate actualului președinte al Republicii Finlanda, Urho Kekonen, realizate de Aimo Tukiainen, oferite în dar Muzeului de istorie a municipiului București.

Prin valoarea lucrărilor prezentate, prin originalitatea lor, prin varietatea concepției și stilurilor artistice, expoziția „Arta medaliilor în Finlanda“ a fost mult apreciată de publicul românesc. Grupuri de studenți, elevi, muncitori, intelectuali s-au perindat zilnic, fiind vizionată în cele două săptămâni de peste 10000 de vizitatori.

Numărul mare de vizitatori sînt o mărturie a interesului care îl prezintă această formă de colaborare între țări, ea contribuind la cunoașterea istoriei și civilizației popoarelor.

L'EXPOSITION „L'ART DES MEDAILLES EN FINLANDE“ A BUCAREST

RÉSUMÉ

L'auteur présente l'exposition „L'art des médailles en Finlande“ ouverte au Musée d'histoire de la ville de Bucarest au siège de l'exposition numismatique de 26 juillet 1968, qui a eu le but de présenter au public roumain une partie de la création du peuple finlandais, la science des médailles de ce peuple.
